

ПРОЕКТ ТВІННІНГ

**Сприяння процесам удосконалення
Державної Служби Статистики України з
метою покращення її потенціалу та
продукції**

Україна

ЗВІТ ПРО РОБОТУ МІСІЇ

щодо

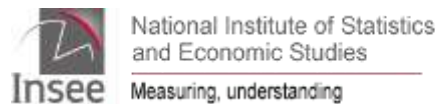
Компонент 10: Методологія вибіркового обстеження

Захід 10.1: Визначення поточної ситуації

Місія здійснювалася за участі пані Даліуте Каваліускіне, Статистика
Литви

1 - 4 квітня 2014 року

Версія: Проект

IPA 2009

Прізвище автора, адреса, електронна адреса (зберегти важливу інформацію)

*Даліуте Каваліускіне
Статистика Литви
Проспект Гедіміно, 29
LT-01500, Вільнюс
Литва
Тел.: (8 5) 236 4800
Електронна пошта: Daliute.Kavaliauskiene@stat.gov.lt*

Зміст

Стислий опис	4
1. Загальні зауваження	4
2. Оцінка та результати	5
2.1. Методи, використовувані ДССУ для вибірових обстежень у статистиці підприємств	5
3. Висновки та рекомендації	6
Додаток 1. Технічне завдання	7
Загальна інформація	7
Мета місії	7
Очікувані результати	8
Завдання, що мають бути виконані Держстатом для полегшення місії	8
Заходи	8
Додаток 2. Особи, з якими відбулися зустрічі	9

Список скорочень

ТЗ	Технічне завдання
ДССУ	Державна служба статистики України
СЛ	Статистика Литви

Стислий опис

Заходи Компоненту 10.1 допоможуть ДССУ в розвитку методологій для впровадження вибірових обстежень.

Загальна мета місії полягала у взаємному ознайомленні:

- Експерта СЛ – з поточною ситуацією статистичних обстежень підприємств у ДССУ;
- Експертів ДССУ – з досвідом статистичних служб ЄС у проведенні обстежень у статистиці підприємств;
- Обговоренні організаційних та методологічних підходів, що використовуються для оцінки якості статистичних даних.

У рамках місії було проведено:

1. Обговорення поточної та запланованої політик та практик розвитку методології вибірових обстежень та впровадження вибірових методів у статистику підприємств.
2. Презентацію співробітників ДССУ щодо проекту методології вибірових обстежень у статистиці підприємств, що застосовується на рівні ДССУ.

Загальним висновком є встановлення дуже позитивних робочих стосунків та досягнення згоди щодо основних концепцій стосовно організаційних та методологічних підходів до планування та впровадження вибірового обстеження.

Наступний захід 10: Навчальний візит до Статистики Литви 25-27 червня.

1. Загальні зауваження

Ця місія була підготовлена в рамках проекту Твіннінг «Сприяння процесам удосконалення Державної служби статистики України з метою покращення її потенціалу та продукції». Це була перша місія, присвячена методології вибірових обстежень у рамках Компоненту 10 проекту. Мета місії полягає у визначенні робочого плану, що створить фундамент для подальшої реалізації проекту у цій сфері статистики.

Конкретними завданнями місії були:

- обговорення методів, що застосовуються ДССУ для проведення вибірових обстежень
- обговорення системи вибірових обстежень та основних вибірових методів у статистиці підприємств, що застосовуються в країнах ЄС
- обговорення проекту методології вибірових обстежень у статистиці підприємств, що застосовується в ДССУ
- розробити робочий план пілотного вибірового обстеження в статистиці підприємств

Експерту хотілося б висловити щиру подяку всім посадовцям та окремим особам, з якими відбулися зустрічі, за люб'язну підтримку та цінну інформацію, яка була отримана під час перебування в Україні та яка значно полегшила роботу експерта.

Висновки та спостереження, що містяться у цьому звіті, відображають думки та погляди консультантів і не обов'язково співпадають з висновками представників ЄС, Insee, ДССУ або Служби статистики Литви.

2. Оцінка та результати

Оцінка проводилася у відповідності до таких тем:

- 2.1. Методи, що використовувалися в ДССУ для проведення обстежень у статистиці підприємств
- 2.2. Проект методології вибірових обстежень у статистиці підприємств, що застосовується в ДССУ

Учасники ДССУ Департаменту статистичної методології та експерт СЛ представили один одному та обговорили програму для забезпечення порозуміння стосовно ТЗ, особливо частини очікуваних результатів.

2.1. Методи, використовувані ДССУ для вибірових обстежень у статистиці підприємств

У ДССУ проводиться 116 обстежень, 28 з яких стосуються статистики підприємств. 15 обстежень підприємств здійснюються на суцільній основі (статистичні дані мають надаватися всіма підприємствами), вибірка методом відсікання використовується у 7 обстеженнях підприємств, а решта обстежень є вибіровими або мішаними (вибірка та на суцільній основі). Використовуване програмне забезпечення – SPSS, FOXPRO та BUILDER.

Профільні підрозділи відповідають за методологію та проведення обстежень підприємств.

Департамент статистичної методології відіграє координаційну роль. Застаріле програмне забезпечення, що використовується у профільних підрозділах, та великий обсяг даних для збору та обробки робить процес обстеження дуже часо- та витратомістким. Наприклад, близько 400 тисяч підприємств повинні заповнити анкету щодо інвестицій; біля 70 тисяч бере участь у кварталному обстеженні послуг тощо. Лише близько 20% респондентів надають дані в електронній формі. Питання якнайшвидшого впровадження методології випадкової вибірки є дуже важливим.

Для досягнення цього існують усі можливості. Статистичний реєстр підприємств може використовуватися як основа вибірки. Відділ методів математичної обробки та аналізу статичних даних має кваліфікованих фахівців, здатних здійснювати аналіз даних та виробляти оцінки. Брак досвіду наразі є основною проблемою.

2.2. Проект методології статистичних обстежень у статистиці підприємств, що застосовується ДССУ

У документі міститься загальний опис методів, що використовуються у вибірових обстеженнях більшості статистичних органів. Він включає: побудову обстежуваної сукупності, аналіз змінних сукупності та обстеження, процедури стратифікації, редагування та імпутацію даних, а також оцінку та розрахунок похибок вибірки. Важливо мати підготовлений перелік термінів та визначень. Можна сподіватися, що він буде розроблений та розширений у

майбутньому. Посилання на методологічні документи Євростату надаються наприкінці документа.

Під час обговорення були надані зауваження та пропозиції стосовно визначень, структури документа та представлення матеріалу.

Переглянутий документ буде наданий експертом електронною поштою.

Поява такого документа видається наразі дуже важливою, оскільки формування вибірки не має традицій і є досить новою практикою статистичної практики в ДССУ. Він може бути корисним в допомозі статистикам краще зрозуміти специфіку вибірових обстежень.

3. Висновки та рекомендації

Під час місії були обговорені деякі важливі організаційні та методологічні питання стосовно впровадження вибірових методів в обстеження статистики підприємств. Нижченаведені рекомендації повинні розглядатися як додаткові ініціативи для полегшення вже ініційованого процесу.

Був розроблений детальний план розробки та проведення пілотного обстеження в статистиці підприємств (можливо, в секторі послуг). Рік піде на підготовку та проведення пілотного обстеження, потім зробити висновки за результатами та внести деякі вдосконалення. Справжнє вибірове обстеження повинно розпочатися в 2016 році. Можливі ризики та способи роботи з ними обговорювалися під час складання плану. Проте декілька рекомендацій слід виділити окремо:

1. Усі обстеження статистики підприємств повинні базуватися на Статистичному реєстрі підприємств та виключати будь-які інші основи вибірок. Це дуже важливо для співставності та узгодженості статистичної інформації.
2. Необхідно переглянути методи та ресурси, що використовуються для оновлення Статистичного реєстру підприємств. Останній, в свою чергу, також має користуватися статистичними даними, зібраними під час статистичних обстежень.
3. особливу увагу необхідно приділяти невідповідям. «Порожні» анкети без зазначення причин невідповіді можуть негативно вплинути на якість оцінок. Для визначення причин невідповідей під час збору даних потрібно більше зусиль місцевих статистичних органів.
4. Рекомендується знайомити менеджерів з обстеження та фахівців з місцевих статистичних органів з основними характеристиками вибірових обстежень, приділяючи особливу увагу збиранню а оцінці даних.

Додаток 1. Технічне завдання

Проект Твіннінг Європейського Союзу

**Сприяння процесам удосконалення Державної Служби
Статистики України з метою покращення її потенціалу та
продукції**

Твіннінг №: UA/13/ENP/ST/38

Технічне завдання

на короткострокову місію до Державної служби статистики

Компонент 10. Методологія вибірових обстежень

Захід 10.1. Визначення поточної ситуації

Загальна інформація

Статистика Данії в консорціумі зі статистикою Франції (INSEE), Статистика Литви, Статистика Фінляндії, Статистика Швеції, Центральне статистичне бюро Латвії, Центральний статистичний офіс Польщі, Національний інститут статистики Італії (ISTAT) та Статистичний офіс Іспанії (INE) реалізовує в Україні проект ЄС Твіннінг «Сприяння процесам удосконалення Державної служби статистики України з метою покращення її потенціалу та продукції». Бенефіціаром виступає Державна служба статистики України).

Цей захід реалізовується в рамках компоненту 10 «Методологія вибірових обстежень».

Метою цього компоненту є покращення методології проведення вибірових спостережень відповідно до європейських вимог.

Мета місії

Першочерговою метою місії є отримання інформації щодо методології проведення вибірових спостережень в статистиці підприємств

Очікувані результати

- Ознайомлення експерта ЄС з поточною ситуацією проведення статистичних спостережень в статистиці підприємств, в тому числі вибірових методів в Держстаті України.
- Ознайомлення експерта ЄС з поточною ситуацією оцінки якості даних статистичних спостережень в Держстаті України.
- Вивчення експертом ЄС методів та процедур побудови дизайну вибірки.

Завдання, що мають бути виконані Держстатом для полегшення місії

Фахівці Держстату ознайомлять експерта з поточним станом проведення вибірових спостережень в статистиці підприємств та основними вибіровими методами, що використовуються в Держстаті України, а також з питанням оцінки якості даних статистичних спостережень в Держстаті України.

Заходи

Орієнтовний графік місії такий:

1-й день 10:00 - 17:00

18.03.2014 Розгляд питань та програми місії.

Ознайомлення з поточною ситуацією проведення статистичних спостережень в статистиці підприємств в Держстаті України.

Ознайомлення з досвідом європейських статистичних служб щодо проведення статистичних спостережень в статистиці підприємств.

Запитання та відповіді.

2-й день 10:00 - 17:00

19.03.2014 Ознайомлення з методами проведення вибірових спостережень в Держстаті України.

Ознайомлення з системою вибірових спостережень та основними вибіровими методами в статистиці підприємств європейських країн.

Запитання та відповіді.

3-й день 10:00 - 17:00

20.03.2014 Представлення проекту Методологічних положень щодо проведення вибірових статистичних спостережень в статистиці підприємств в Держстаті України.

Обговорення основних методів і процедур побудови дизайну вибірки.

Обговорення питань щодо практичного використання масиву даних для побудови дизайну вибірки та отримання результатів для обговорення їх на наступній місії.

Запитання та відповіді.

4-й день 10:00 - 17:00

21.02.2014 Ознайомлення з поточною ситуацією оцінки якості даних статистичних спостережень в Держстаті України. Представлення Рекомендацій щодо підготовки та погодження стандартного звіту з якості статистичного спостереження.

Ознайомлення з організаційно-методологічними підходами здійснення оцінки якості даних статистичних спостережень в європейських країнах.

Обговорення, підведення підсумків та рекомендації.

Додаток 2. Особи, з якими відбулися зустрічі

Держстат:

Остапчук Юрій – директор департаменту статистичної методології – керівник компоненту

Розумна Анна - заступник директора департаменту статистичної методології

Товченко Антон – начальник відділу математичних методів оброблення та аналізу статистичних даних

Тимофєєва Олена – начальник відділу формування сукупностей статистичних спостережень

Тихонов Гліб – головний спеціаліст-економіст відділу математичних методів оброблення та аналізу статистичних даних

Ткаченко Олексій – головний спеціаліст-економіст відділу математичних методів оброблення та аналізу статистичних даних

Перегида Антон – провідний спеціаліст-економіст відділу математичних методів оброблення та аналізу статистичних даних

Додаток 3. Робочий план розробки та організації пілотного вибіркового обстеження в статистиці підприємств

№	Основне завдання	Роботи, які необхідно виконати	Термін	Відповідальність	Можливі ризики
1.	Вибір обстеження	Має вибиратися справжнє обстеження підприємств, з найбільш доцільними змінами в методології та можливістю впровадження вибірових методів	10 квітня 2014 року	Департамент статистичної методології	
		Основні критерії вибору: - Навантаження на респондентів та інституційні витрати - Характеристики обстеження (наприклад, кількість змінних для оцінки, рівень деталізації потрібної інформації тощо) - Якість основи вибірки (чітке визначення одиниці обстеження, наявність додаткової інформації, тощо) - Суб'єктивні критерії (особиста зацікавленість менеджера з обстеження в зміні методології обстеження тощо)			
2.	Визначення цілей вибіркового обстеження	- Скласти список змінних для оцінки - Визначити рівень деталізації необхідної інформації - Визначити ключові змінні	17 квітня 2014 року	Департамент статистичної методології, профільний відділ	можливо, буде потрібна дуже детальна інформація. Забезпечення якісної оцінки може бути проблемою.

3.	Побудова основи вибірки	- Скласти список підприємств зі Статистичного реєстру підприємств згідно з визначенням основи вибірки обстеження - Пов'язати між собою будь-які наявні додаткові дані (наприклад, дані поточного обстеження, адміністративні дані тощо) - Перевірити доступність та надійність даних щодо ключових змінних в основі вибірки (наприклад, код NACE, чисельність, прибуток тощо) -	30 квітня 2014 року	Відділ методів математичної обробки та аналізу статистичних даних	Визначення реального статусу активності підприємства (активне, неактивне) може виявитися проблематичним.
4.	Побудова плану вибірки	Провести моделювання з наявними даними з метою: - Дослідження мінливості ключових змінних - Визначення стратифікаційних змінних - Оцінка необхідного розміру вибірки - Визначення кількості даних - Визначення меж страт		Відділ методів математичної обробки та аналізу статистичних даних	
5.	Підготовча робота до збору даних	Поінформувати місцеві статистичні органи, відповідальні за збір даних, про майбутнє вибіркове обстеження (можливо, представивши основні аспекти збору даних вибіркового обстеження)		Департамент статистичної методології	
		Працювати з проблемою «порожніх анкет» з метою виявлення причин невідповідей.		Департамент статистичної методології	
6.	Формування	Сформувати реальну вибірку для	грудень	Відділ методів	

	вибірки	вибіркового обстеження на основі найновішої версії Статистичного реєстру підприємств	2014 року	математичної обробки та аналізу статистичних даних	
7.	Обговорення перших результатів пілотного вибіркового обстеження	- Порівняти результати вибіркового обстеження з результатами звичайного обстеження - Проаналізувати різниці результатів та їх причин - Проаналізувати похибку вибірки та можливі шляхи її зменшення	квітень 2015 року		
8.	Підготовча робота до реального вибіркового обстеження				

